

Så gör du hunden trygg

På bara två veckor knyter hundar an till en ny människa. Det visar forskaren Therese Rehn i en unik svensk studie där man för första gången har satt ägarens omvårdningsstil i fokus. Vi benar ut vad som får din hund att älska dig.

TEXT JONATAN LEMAN

En hund knyter an till sin ägare som ett barn till sina föräldrar. Den söker stöd hos oss i utmanande situationer. Den använder oss som en källa till närhet när den är stressad, eller som skydd och tröst när den är ängslig. Om hunden är trygg med sin ägare har den även lättare att distansera sig och vågar i högre grad utforska sin omvärld.

Den här synen på tillgivenhet brukar kallas för anknytningsteorin, där man skiljer mellan trygg och otrygg anknytning. Med avstamp i teorin har Therese Rehn, forskare på Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, sjösat ett banbrytande projekt om känslomässig anknytning hos hundar i samarbete med hundpsykologen Eva Bodfäldt och studenterna Elin Yngve, Emma Almquist och Johanna Habbe. Men i stället för att bara studera djuret ville de även rikta ljuset mot människan.

– Hittills har forskningen mest tittat på hur hunden knyter an, inte på hur ägarens beteende påverkar. Vad jag vet är det här första gången en studie imiterar olika omvårdningsstilar i ett kontrollerat experiment. Ingen har gjort sådana rollspel förut, berättar Therese Rehn.

Nya känslomässiga band hos vuxna hundar

Projektet gick ut på att tolv hundar av rasen beagle fick interagera med två olika personer som de aldrig träffat förut. Experimentet pågick under 15 dagar med 20 minuters umgänge per dag. Den ena personen imiterade en trygg relation som svarade på hundens signaler, uppmuntrade den och lugnade vid plötsliga hot. Den otrygga personen uppträdde inkonsekvent och oroligt, tjatade på hunden och avbröt dess beteende.

Efter 8 respektive 15 dagar genomfördes ett återförenings-test, den situation då hundar ger tydligast prov på vilken an-

De tolv beaglehundarna i studien visade tydligt vilken typ av mänskligt beteende de föredrar.

THERESE REHN

Yrke: Forskare i etologi och djurskydd vid Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU. **Bor:** Hus i Tibro. **Bakgrund:** Husdjursagronom. **Egen hund:** Sture, beagle på 2 år. "En envis rackare med ett hjärta stort som få." **Bästa rådet:** "Älska din hund inte minst för att hen ständigt förlåter dina misstag."

knytning den har. Vid första testet syntes ingen klar skillnad, men vid det andra var resultatet uppenbart: När hundarna återförenades med båda personerna valde de att vara närmare och ta mer kontakt med den som agerat på ett tryggt sätt.

– Det kanske kan låta självklart, men det gick fortare än jag trott. Det var fascinerande att anknytningen uppstår efter bara 15 dagar och 20 minuters interaktion per dag. Vi kan också konstatera att nya känslomässiga band skapas hos vuxna hundar och inte bara hos valpar. Oavsett ålder formas de av hur vi betar oss, säger Therese.

Klokt att undvika mobiltelefonen

Beaglarna i studien var mellan 1 och 9 år. Hälften tikar och hälften hanar, med samma typ av erfarenheter och livssituation. Snart ska en uppföljande studie starta där man gör samma test i mer verkliga förhållanden och under flera års tid. Men Therese är övertygad om att det redan nu går att dra vissa generella slutsatser.

– Studien visar att man ska sträva efter att vara trygg i sitt beteende. Det handlar om att vara responsiv, förutsägbar, tydlig och uppmuntrande. Man ska undvika att tjata eller att säga en sak men göra en annan. Du bör heller inte fastna i mobilen när du är ute med hunden, då kan du bli överraskad av andra hundar och din reaktion påverkar din hund, säger Therese.

Parallellt med studien om anknytning har SLU utvärderat olika tekniker för hundmöten i koppel. Även i den delstudien såg man att hunden blev mindre stressad av mötet när den promenerade med den trygga personen. Denne gick i en längre båge från den andra hunden och placerade sig själv mellan hundarna.

Trygghet, placering och avstånd är alltså viktiga parametrar för hundar som har problem med möten.

Så vad är det som får hundar att knyta an mer till vissa ägare än till andra? Therese Rehn har både i sin egen och i kollegers forskning sett att det inte minst handlar om att tillbringa mycket tid med sin hund. Till exempel har det visat sig att hunden ofta får starkast och djupast anknytning till den familjemedlem som brukar ta den på promenader.

– Vi har även tittat på om ägaren är väldigt starkt emotionellt engagerad i sin hund, men det ger inga tydliga skillnader i hundens beteende. Då är det alltså viktigare att göra saker ihop. Samtidigt vill jag betona att hundar har olika behov. Vissa vill ha närhet hela tiden, andra är mer självständiga. Här kan hundens ålder, ras, kön och temperament spela in, säger Therese.

Stor betydelse för hantering av yrkeshundar

Just den typen av individuella preferenser ska hon under 2018 studera i ett nytt projekt. Då undersöks ytterligare två specifika interaktionsstilar hos ägare - ängslig och undvikande. Hypotesen är att exempelvis vissa jakthundar kan föredra, eller åtminstone bättre hantera, en relation där de får sköta sig mer själva. Den här sortens insikter kring omvårdnad kan ha stor betydelse för alla parter.

– Grunden är att vi strävar efter en bättre relationer mellan hund och människa. Sedan har vi en växande problematik med omplacering av hundar där det kan vara värdefull kunskap för att lyckas matcha hund och ägare mer exakt. Dessutom finns det många yrkeshundar - bombhundar, vakthundar, terapihundar till exempel- som har potential att

5 steg till en trygg anknytning med din hund

Umgås

Den som tar hunden på flest promenader får ofta starkast relation.

Var responsiv

Prata med hunden och besvara signalerna som den sänder ut.

Uppmuntra

Beröm hunden verbalt när den gör rätt och tjata inte om den gör fel.

Var förutsägbar

Säg inte en sak och gör en annan. Agera tydligt och konsekvent.

Håll koll

Fastna inte i mobilen när ni är ute och var förutseende mot överraskningar.

prestera ännu bättre om vi betar oss på rätt sätt mot dem.

Therese har själv vikt hela sitt yrkesliv åt djurens välfärd. Hon är utbildad husdjursagronom och fick 2006 en forskartjänst på SLU med fokus på relationen mellan hund och människa. I sin doktorsavhandling 2013 studerade hon bland annat hormonella responser hos hundar - och i synnerhet "kärlekshormonet" oxytocin, som anses öka vår lycka, lust och tillit.

– Jag såg då att nivån av oxytocin steg kraftigt när hunden återsåg sin ägare. Och de höga nivåerna håller i sig om ägaren besvarar hundens glädje. Jag har själv hund och det är ju sällan man känner sig så uppskattad som när man kommer hem. Det är en unik relation, säger Therese och ger en mild tillrättavisning åt sin beagle Sture.

Det senaste decenniet har hon upplevt en enorm boom för hundforskning. I dag möts vi ständigt av nya rön om att hundar förstår oss bättre än vi tidigare anat. De kan och vill läsa av våra rutiner, gester, tonlägen, känslor och ansiktsuttryck, vilket förstås hänger ihop med att hunden var det första djuret som blev domesticerat. Ändå tycker Therese Rehn att det finns mycket kvar att utforska hos vår närmaste följeslagare sedan över 10 000 år.

– Ingen har till exempel tittat på vad som händer när man bryter en relation. Vi vet att barn snabbt hittar någon annan att knyta an till, men är det samma för hundar? Och hur reagerar hunden på återförening efter en lång separation? För barn måste man återväcka relationen och det kan ta tid när barnet skapat ett nytt band. Här finns det massor att upptäcka.

Varför har forskning på hundar blivit så hett just nu?

– Jag tror dels det beror på att fler skaffar hund, men också på att vi investerar allt mer i hunden. I dag ser vi på hundar på ett helt annat sätt - de är inte bara arbetspartners eller sällskap, de har blivit familjemedlemmar. Hunden kan stå oss lika nära som ett syskon. 🐾